

УДК [373.016 + 378.016]: 796

Сергій ГОРОДИНСЬКИЙ,
*викладач кафедри фізичного виховання
для природничих факультетів
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича*

Людмила ІБРАГІМОВА,
*старший викладач кафедри внутрішньої медицини,
фізичної реабілітації та спортивної медицини
Буковинського державного медичного університету*

Севіль ІБРАГІМОВА,
*викладач кафедри внутрішньої медицини,
фізичної реабілітації та спортивної медицини
Буковинського державного медичного університету*

Наталія КУЛІШ,
*викладач кафедри внутрішньої медицини,
фізичної реабілітації та спортивної медицини
Буковинського державного медичного університету*

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЯК ЗАСІБ ПОКРАЩЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

У статті аналізується інтеграція змісту навчального предмета «Фізична культура» у поєднанні з використанням інноваційних технологій і нових нестандартних підходів до навчання і виховання, що, на думку авторів, дозволить досягти очікуваного результату – сформувати гармонійно розвинену, конкурентоспроможну особистість, здатну до самореалізації.

Ключові слова: *фізичне виховання, інноваційні технології, всебічно розвинена особистість.*

В статье анализируется интеграция содержания учебного предмета «Физическая культура» в сочетании с использованием инновационных технологий и новых нестандартных подходов к учебе и воспитанию, что, по мнению авторов, позволит достичь ожидаемого результата – сформировать гармонично развитую, конкурентоспособную личность, способную к самореализации.

Ключевые слова: *физическое воспитание, инновационные технологии, всесторонне развитая личность.*

In opinion of authors integration of maintenance of educational object the «Physical culture» in combination with the use of innovative technologies and new

non-standard going near studies and education enable to attain the expected result – to form the harmoniously developed competitive personality, apt at self-realization.

Key words: *physical education, innovative technologies, comprehensively developed personality.*

Актуальність обраної теми. Сучасний світ змінюється настільки швидко, що в межах життя одного покоління відбуваються кардинальні зміни, які стосуються всіх сторін існування людини. XXI століття кидає виклик усім галузям людської діяльності. Усі ці зміни вимагають від особистості винахідливості, гнучкості, творчого підходу до розв'язання проблем, уміння застосовувати знання в нестандартних ситуаціях. Важливу роль у процесі означених перетворень відіграє стрімкий розвиток науково-технічного прогресу та глобальна інформатизація усіх галузей виробництва, зокрема сфери фізичної культури і спорту. Адже інформаційні технології застосовуються як у навчальному процесі з фізичної культури, так і в галузі спорту: аналіз техніки руху спортсмена відповідно до біомеханічних параметрів, створення техніко-тактичних схем, адаптаційні моделі можливостей спортсменів та їх реакції на фізичне навантаження у різних зонах інтенсивності.

На наш погляд, саме оздоровча спрямованість фізичного виховання у навчальних закладах, інтеграція змісту навчального предмета «Фізична культура» та інші освітні галузі у поєднанні з використанням інноваційних технологій і нових нестандартних підходів до навчання й виховання дозволяють досягнути очікуваного результату – сформувати гармонійно розвинену, конкурентоспроможну особистість, здатну до самореалізації.

Традиційна система організації фізичного виховання потребує реформування, що дозволить повніше реалізувати ціннісний потенціал фізкультурно-спортивної активності молоді. Означені перетворення повинні супроводжуватися впровадженням інноваційних технологій, що дозволять вирішити проблему залучення молоді до занять фізичною культурою та спортом.

Метою роботи є розкриття значення інноваційних технологій як засобу покращення організації навчального процесу в галузі фізичної культури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню використання інформаційних технологій у навчальному процесі, зокрема у фізичному вихованні, присвячено дисертаційні дослідження багатьох учених: Д. Васильєва, С. Гур'єва, Л. Заневської, Р. Клопова, І. Циби [3; 6], Г. Генсерук, Г. Дробініна, С. Козлова та ін. [2; 5].

Важливий внесок в обґрунтування ролі інноваційних технологій у сучасному навчанні зробили О. О. Грецько, Л. І. Скалій, Т. А. Бабенко, О. Токменко.

Тракування та характеристика інноваційних технологій у галузі фізичної культури представлені у роботах Л. Вікторова, З. Абасова, В. Ашаніна, Я. Белькасема, С. Єрмакова, Л. Іващенко, І. Огірко та ін. Дослідниками запропоновано широкий спектр комп'ютерних програм для багатьох напрямів фізичного виховання, які мають оздоровчу, навчальну та тренувальну

спрямованість. Автори доводять, що використання інноваційних технологій у галузі фізичного виховання і спорту сприяє активній діяльності вчителя й учнів, якісному засвоєнню навчального матеріалу та активізує навчальний процес в цілому.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі розвитку суспільства інформаційно-комунікаційні технології набули широкого застосування у більшості видів людської діяльності. Пріоритетним завданням системи фізичного виховання у світлі рекомендацій Національної доктрини розвитку освіти в Україні та в ряді відповідних державних документів і програм означено формування відповідального ставлення людини до власного здоров'я як до найвищої суспільної цінності [7; 11]. Таким чином, для забезпечення ефективного функціонування системи фізичного виховання в умовах радикальної мінливості українського суспільства виникає гостра необхідність пошуку оптимальних та ефективних засобів фізичного виховання для покращення організації навчального процесу молодого покоління. Адже саме фізичному вихованню відведено роль суспільного фактора адекватного реагування на порушення здоров'я школярів, дестабілізацію їхньої поведінки та зміну життєвих орієнтацій.

Отже, саме нові засоби та раціональні методи фізичного виховання ми виокремлюємо як інноваційні (новітні) технології фізичного виховання і як такі, що дозволяють вирішувати поставлені завдання, які відповідають прогресивним тенденціям розвитку суспільства.

За даними багатомовної інтернет-енциклопедії Вікіпедія, під засобами інформаційних технологій (ІТ) слід розуміти: програмно-апаратні засоби й обладнання, які функціонують на базі мікропроцесорної, обчислювальної техніки, а також сучасних засобів і систем інформаційного обміну, що забезпечує операції щодо збору, накопичення, зберігання, обробки, передачі інформації; пристрої для перетворення даних із графічної або звукової форми у цифрову і навпаки; засоби та пристрої маніпулювання аудіовізуальною інформацією (на базі технології "мультимедіа" і "віртуальна реальність"); сучасні засоби зв'язку; системи штучного інтелекту; системи машинної графіки; програмні комплекси (мови програмування, транслятори, компілятори, операційні системи, прикладні програми) та інше [4].

Фізична культура, по суті, є комплексною дисципліною і вимагає використання різноманітних вербальних та невербальних, аудіо- та відеозасобів. Саме їм відводиться важлива роль під час організації навчального процесу з даного предмета. Засоби мультимедіа-технологій допомогли створити новий вид дидактичного матеріалу – електронний гіпертекст, де теоретичний матеріал підкріплюється ілюстрованим, що включає малюнки, таблиці, анімацію та відео. Мультимедійні програми мають поліфункціональне призначення і в процесі організації навчального процесу можуть виконувати різноманітні функції. Зокрема застосовуватися як джерело інформації при підготовці до проведення уроку, у процесі використання електронних посібників для теоретичної підготовки з окремих видів спорту (легка та важка атлетика, гімнастика, гандбол, футбол тощо), а також вони дозволяють в

подальшому осмислено та продуктивно застосовувати одержані знання на практиці. Крім того програмні та апаратні засоби використовуються для забезпечення проведення спортивних змагань.

Покращенню організації навчального процесу з фізичної культури сприяють і спортивні інтернет-ресурси, які дозволяють оперативно одержувати актуальну інформацію про події та досягнення в спорті. Як приклад, наводимо декілька популярних українських та зарубіжних ресурсів, присвячених спорту:

- спортивне інформаційно-аналітичне видання (<http://www.sport.com.ua>);
- «Чемпіон»: інтернет-видання (<http://www.champion.com.ua>);
- ресурс, присвячений футболу (<http://www.football.ua>);
- ресурс, присвячений боксу (<http://www.boxnews.com.ua>);
- «Спорт обоз» (<http://sport.oboz.ua>);
- спортивний портал (<http://www.sport.ru>);
- «Євроспорт» (<http://www.eurosport.ru>).

Інформаційні технології мають досить високу дидактичну ефективність, забезпечують інтерес до навчального предмета та сприяють формуванню теоретичних та методичних аспектів з фізичної культури.

Проте на даному етапі становлення системи освіти України, реалізації проектів використання інформаційних та телекомунікаційних технологій як засобу підвищення ефективності навчального процесу, зокрема програмованого навчання з фізичного виховання, виникають труднощі організаційного і технічного характеру, наприклад: відсутність методичних та навчальних матеріалів, недостатній досвід роботи з комп'ютером, мережею Інтернет та електронною поштою у викладацького складу. Означені проблеми слід невідкладно вирішувати.

Висновки. Розвиток освіти XXI століття спонукає до оновлення методів та прийомів навчання, використання в навчально-виховному процесі інноваційних технологій, сучасних концепцій та способів формування в учнів предметних та життєвих компетенцій. Адже тільки здорова дитина в майбутньому зможе реалізувати свій талант.

Інноваційні процеси в системі фізичного виховання диктуються новими соціально-економічними умовами, соціальними запитами суспільства. Перед педагогами стоїть важливе завдання – виховати та підготувати молодь, спроможну активно включитися в якісно новий етап розвитку сучасного суспільства, пов'язаний з інформацією.

Отже, широке застосування засобів інноваційних технологій, що сприяють ефективності педагогічного процесу, можуть перетворити організацію навчального процесу з фізичного виховання на високопродуктивний, мотивований та інноваційний процес формування всебічно розвиненої особистості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абасов З. Понятийно-терминологический аппарат инновационной педагогической деятельности / З. А. Абасов // Философия образования. – 2006. – № 1(15). – С. 56-62.
2. Викторова Л. Инновационные процессы в образовании / Л.В.Викторова // Инновации в образовании. – 2002. – № 2. – С.6.
3. Горбунов С. А. Реализация инновационных подходов в системе физического воспитания / С. А. Горбунов, С. С. Горбунов // Теория и практика физической культуры. – 2010. – № 5. – С. 33-35.
4. Засоби інноваційних технологій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki>.
5. Клопов Р. В. Використання інформаційних технологій у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту в країнах Європейського союзу / Р. В. Клопов // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – Харків : ХДАДМ, 2009. – № 4. – С. 50-55.
6. Книга вчителя фізичної культури : довідково-методичне видання / упоряд. С. І. Операйло, А. І. Ільченко, В. М. Єрмолова, Л. І. Іванова. – Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. – 464 с.
7. Остапчук О. Методологія інноваційних процесів – крок до розуміння сутності / О. Остапчук // Рідна школа. – 2004. – Листопад. – С. 3-6.
8. Остапчук О. Інноваційні процеси в освіті: пошук істини триває / О. Остапчук // Підручник для директора. – 2003. – № 4. – С. 3-8.
9. Фізичне виховання – здоров'я нації : цільова комплексна програма. – К., 2008. – 48 с.

Дата надходження до редакції: 17.12.2012 р.